

Revidert tiltaksutredning for lokal luftkvalitet i Drammen kommune

Torleif Weydahl, Miha Markelj, Sam-Erik Walker (NILU)
Harald Høyem (Asplan Viak AS)

Presentasjon for formannskapet i Drammen kommune
Drammen Rådhus, 09.05.2023

Norsk institutt for luftforskning
Norwegian Institute for Air Research

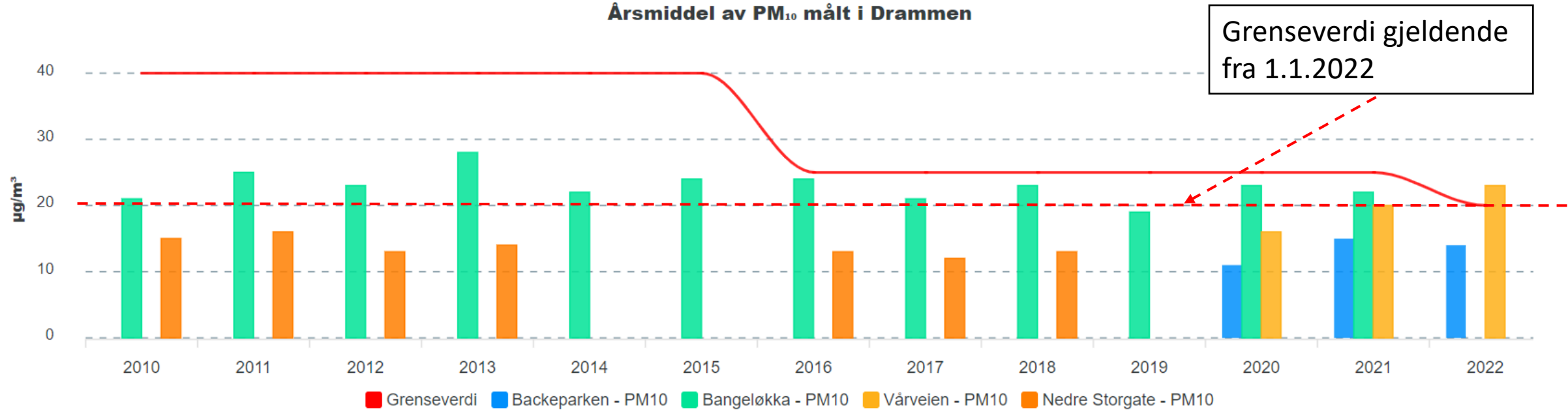
Grenseverdier i forurensningsforskriften

Komponent	Midlingstid	Grenseverdi fra 1.1.2022	Grenseverdi inntil 1.1.2022
PM ₁₀	Døgn	50 µg/m ³ må ikke overskrides mer enn 25 ganger pr. kalenderår	<i>50 µg/m³ må ikke overskrides mer enn 30 ganger pr. kalenderår</i>
	År	20 µg/m³	<i>25 µg/m³</i>
PM _{2.5}	Døgn		
	År	10 µg/m³	<i>15 µg/m³</i>

Forskrift om begrenning av forurensning (forurensningsforskriften), Kapittel 7. Lokal luftkvalitet.

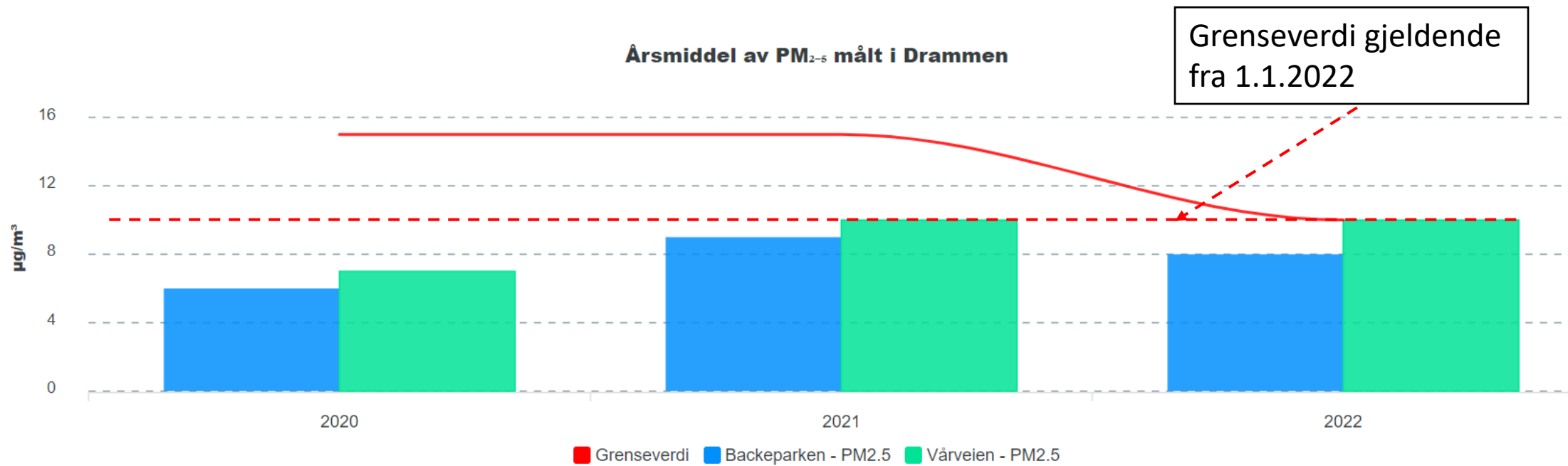
Drammen ville ha brutt forurensningsforskriften i alle år^(*) siden 2009 dersom dagens grenseverdier hadde vært gjeldende!

Årsmiddel av PM₁₀ målt i Drammen

(*) 2019 er unntak

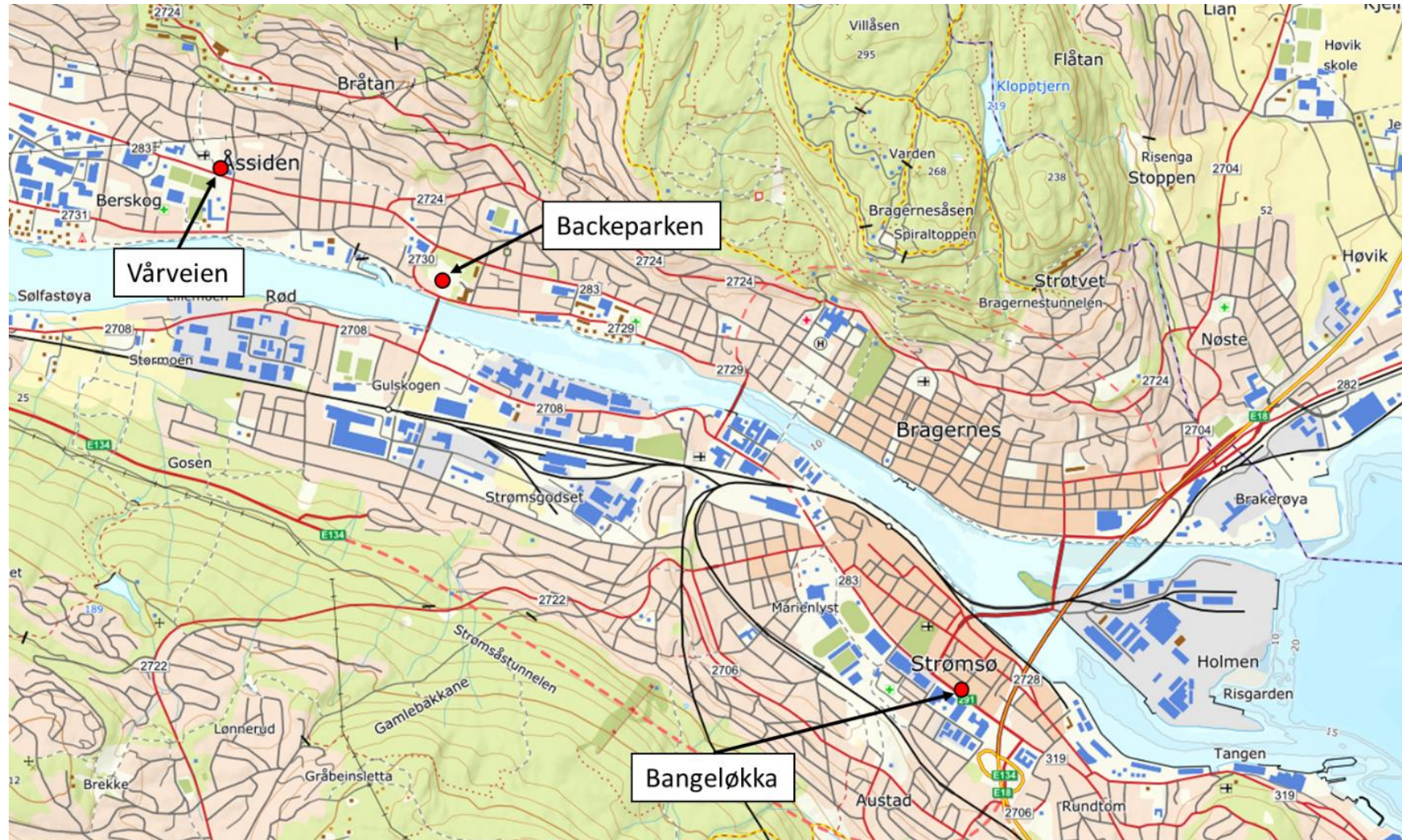
Ikke målt overskridelse av dagens grenseverdier for PM_{2,5}

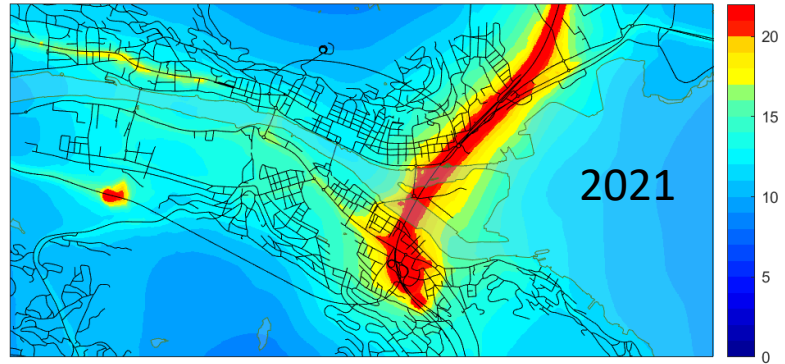
Men det måles ca. 60 døgn over FHI sin anbefaling til PM_{2,5} (15 µg/m³)

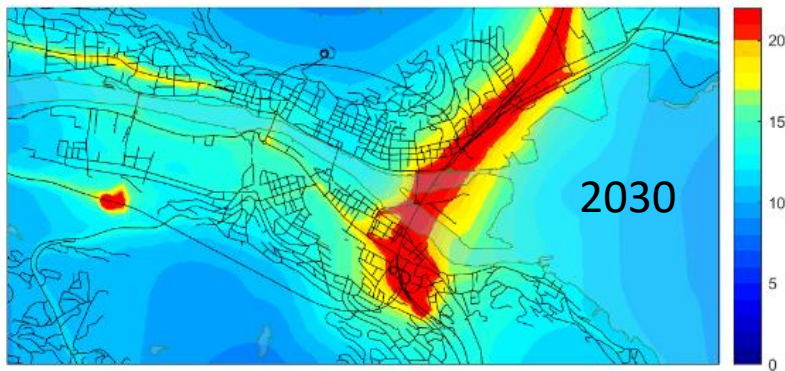
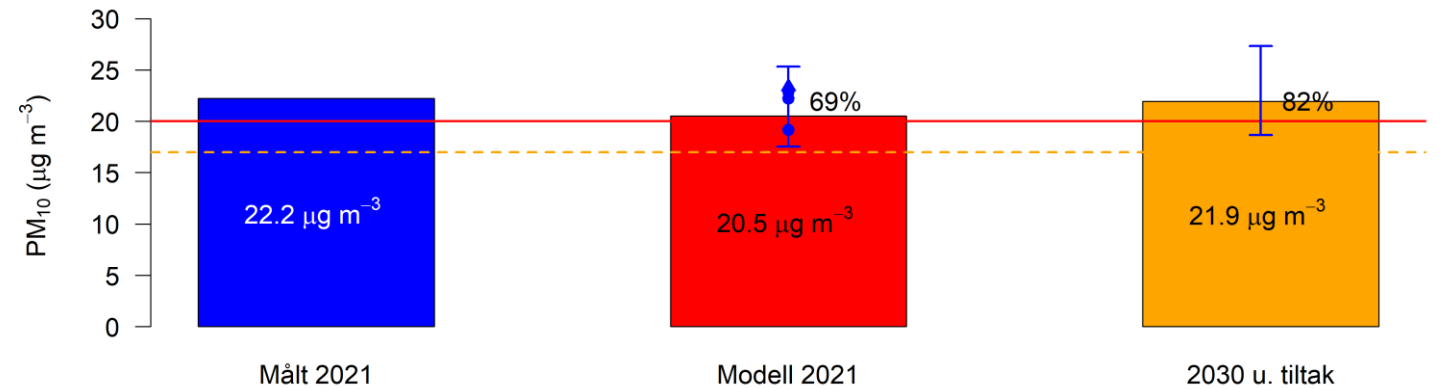
Målestasjonene

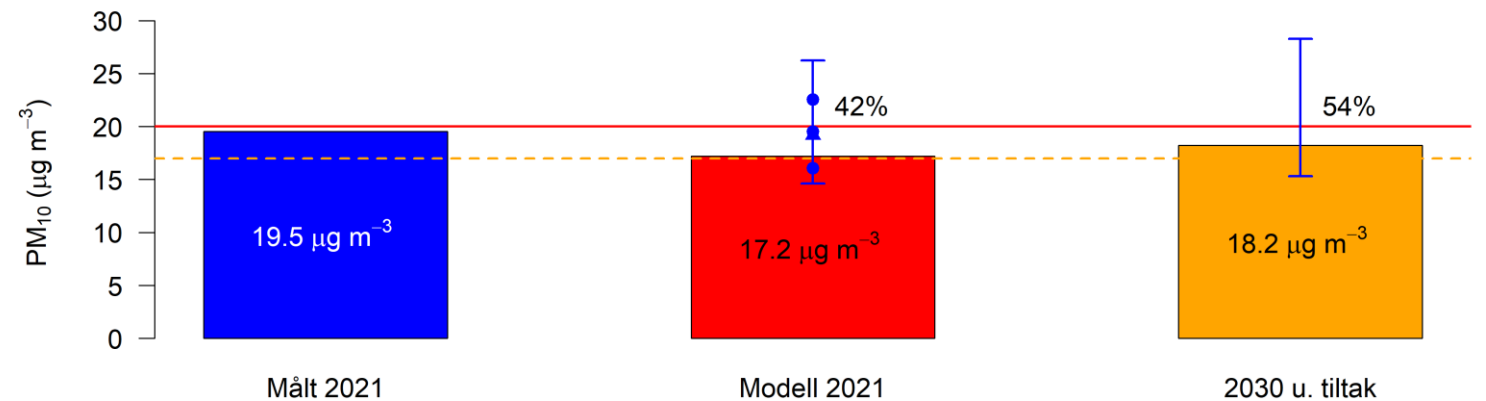
Trafikkvekst gir økt sannsynlighet for overskridelse i 2030

Bangeløkka årsmiddel PM₁₀ målt og beregnet m. 95% konf. int.

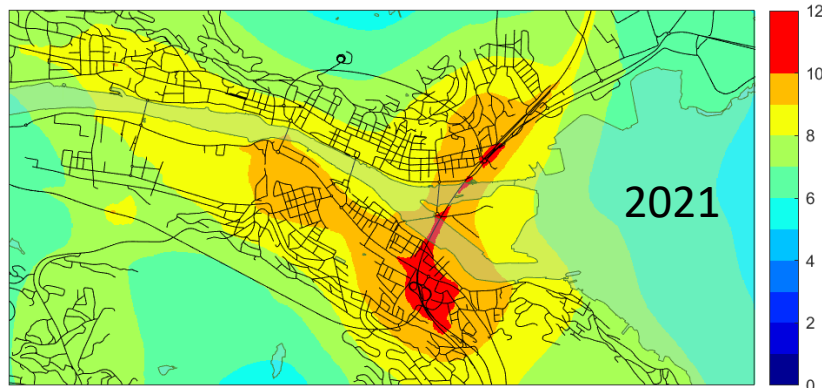
Vårveien årsmiddel PM₁₀ målt og beregnet m. 95% konf. int.

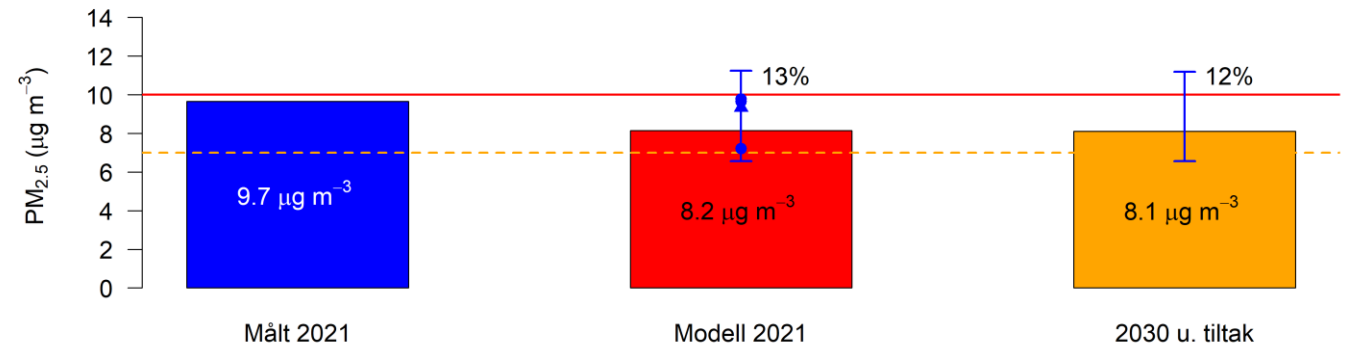

Liten endring mellom 2021 og 2030 for PM_{2,5}

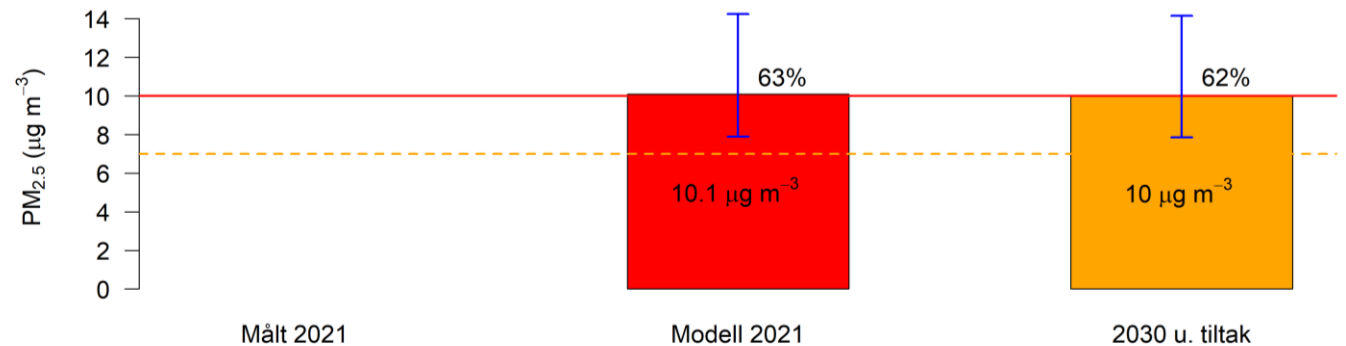
- Sannsynlig at det vil være noen år med overskridelse i området Bangeløkka (men p.t. ingen målinger her)
- Mange utsettes for nivåer over luftkvalitetskriteriene (FHI)

Vårveien årsmiddel PM_{2,5} målt og beregnet m. 95% konf. int.

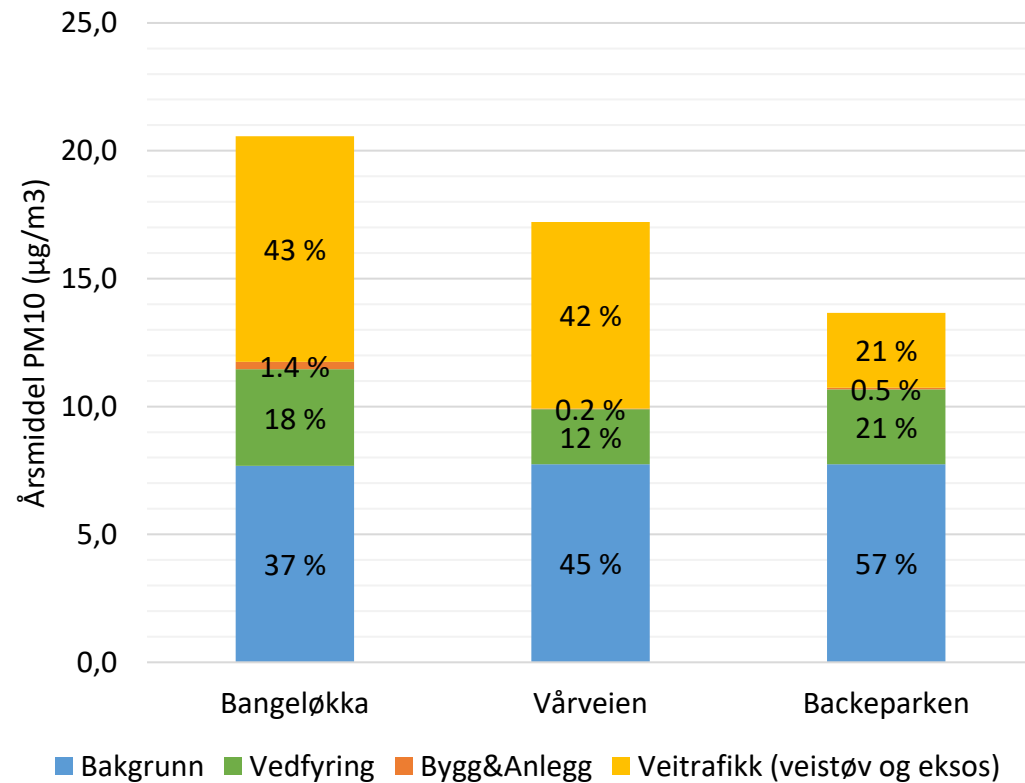

Bangeløkka årsmiddel PM_{2,5} målt og beregnet m. 95% konf. int.

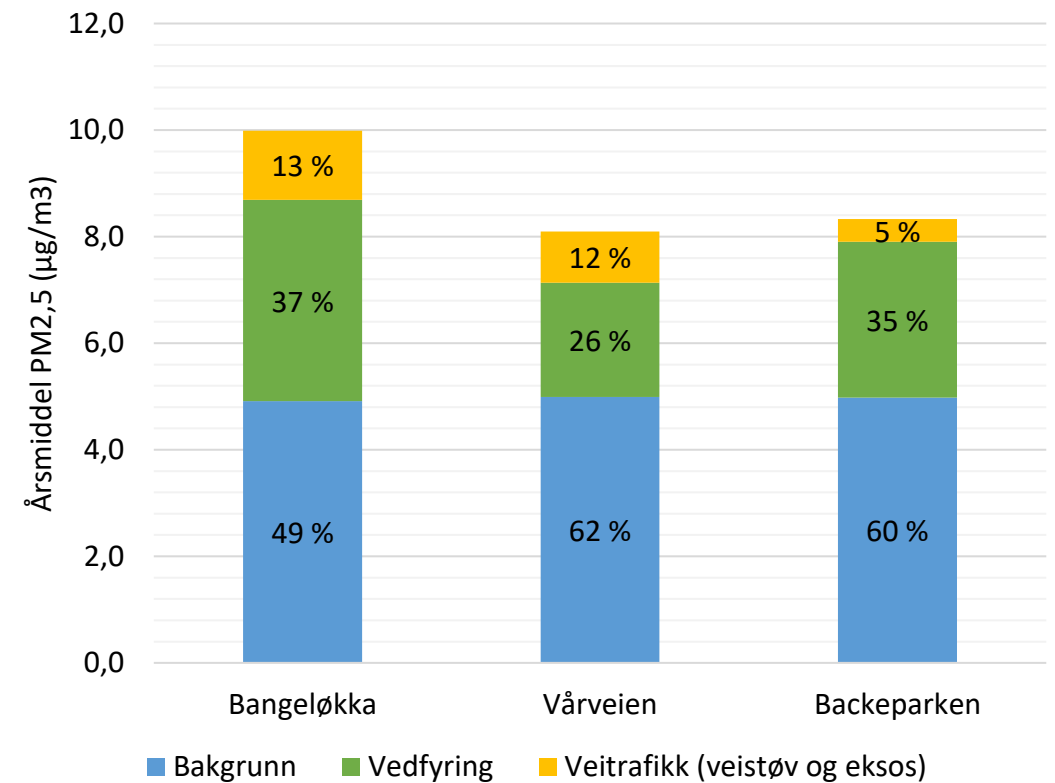

Beregnet bidrag fra forskjellige kilder i 2021

Årsmiddel PM₁₀

Årsmiddel PM_{2,5}

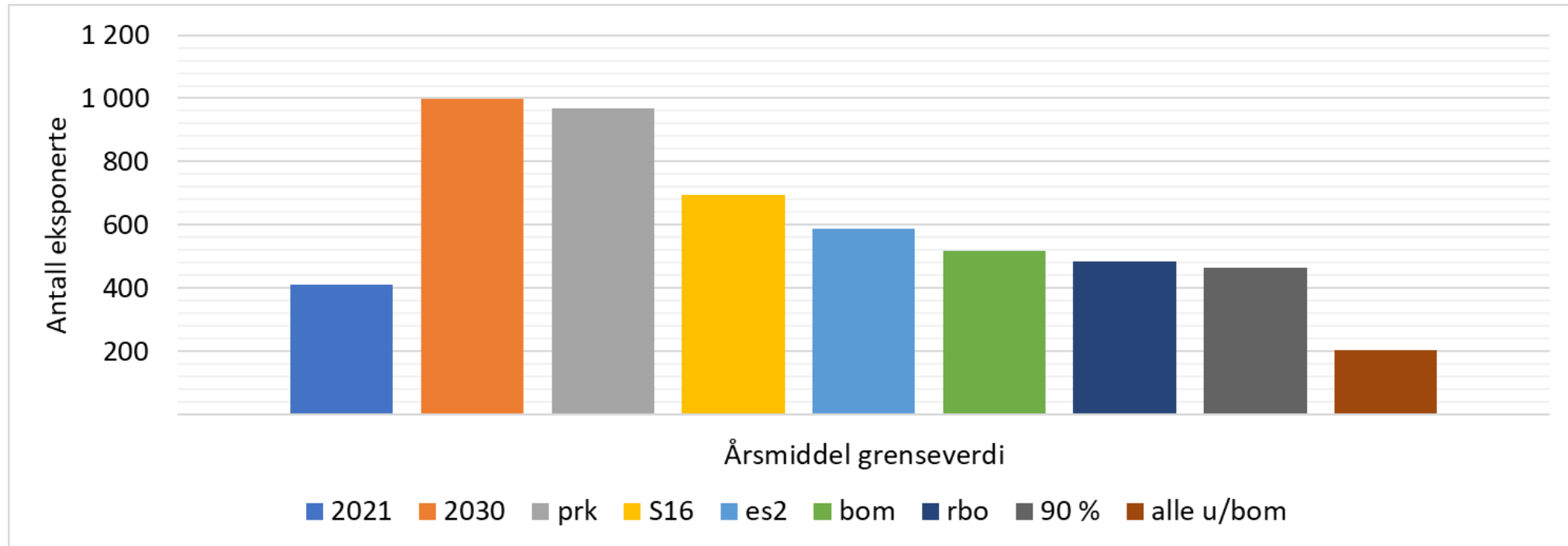
Eksos er en liten (<10%) del av veitrafikkbidraget. Elbiler er derfor ikke løsningen på svevestøvsproblemet.

Tiltaksberegninger for 2030-situasjonen

- Veistøv:
  - Redusert hastighet på E18 og i Rosenkrantzgate/FV283 (**es2**)
  - Effekt av å øke piggfriandelen fra 85% til 90% for lette kjøretøy (**90%**)
  - Bedre asfaltkvalitet på fylkesveiene (**s16**)
  - Økt pris på langtidsparkering (**prk**)
  - Bomkonsept 7 (K7) i Buskerudbypakke 2 som ble utarbeidet av SVV/TØI i 2018 (**bom**)
- Vedfyring:
  - Kombinert effekt av naturlig utskifting til rentbrennende ovner samt informasjon om bedre fyringsvaner (**rbov**). Fyring på dellast «småfyring» har 10 ganger så høye utslipp som på normal last.

Beregnet reduksjon i befolkningseksponering for årsmiddel grenseverdi PM₁₀ ved tiltakene hver for seg og samlet

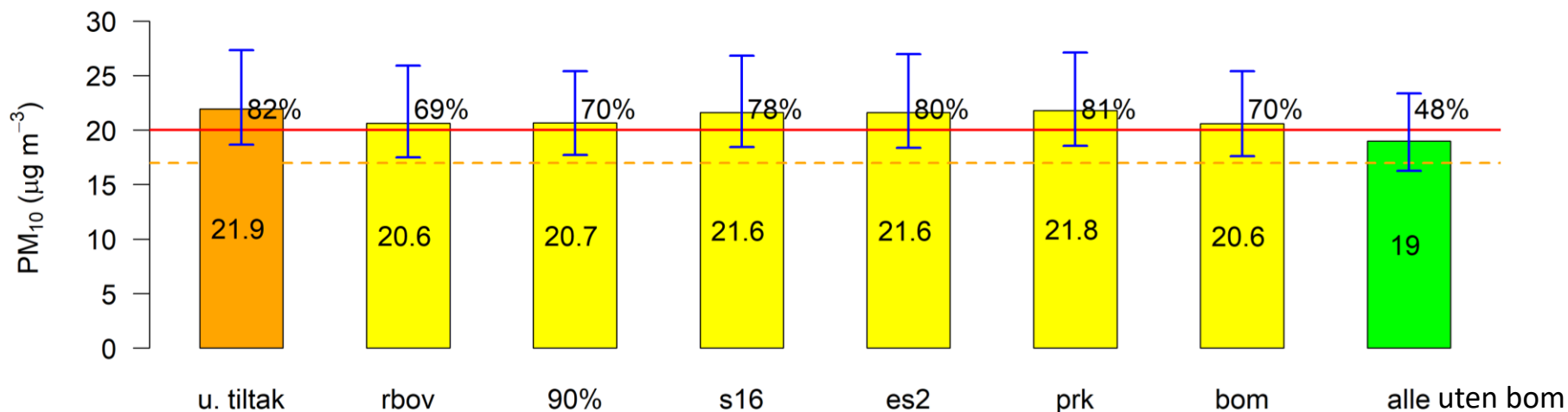

Det må settes inn flere tiltak. Samlet effekt kan være god.

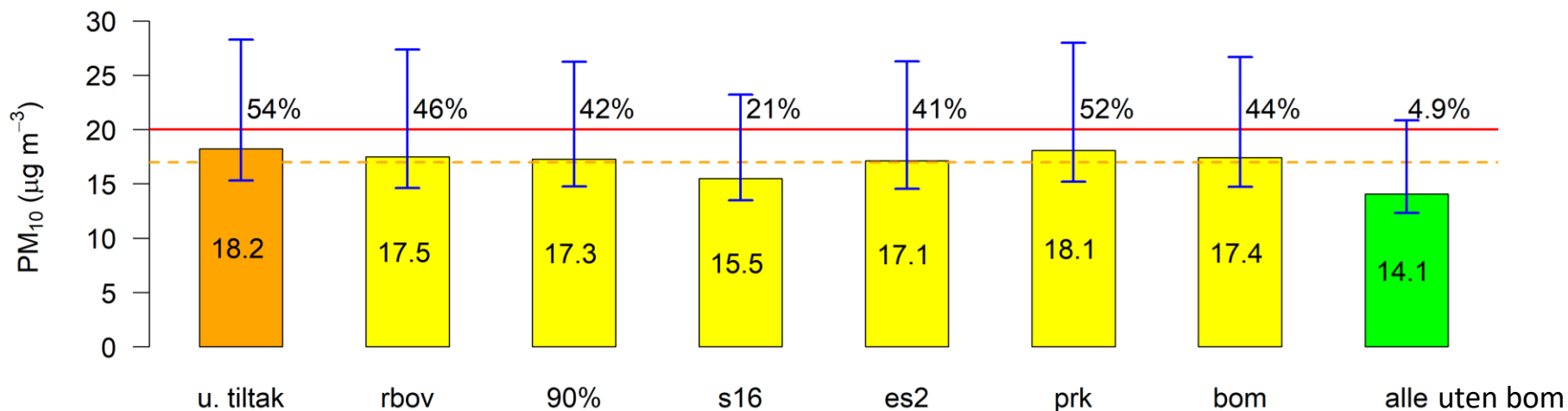
Effekt av tiltak på målestasjonene

PM₁₀

Bangeløkka årsmiddel PM₁₀ tiltak 2030 m. 95% konf. int.

Vårveien årsmiddel PM₁₀ tiltak 2030 m. 95% konf. int.

Handlingsplan for lokal luftkvalitet

DK: Drammen kommune
VF: Viken fylkeskommune
SVV: Statens vegvesen

Tiltak	Ansvar	Status / forventet effekt	Anbefaling / kostnad /tidsplan (når tiltaket kan innføres)
1. Øke piggfriandelen til 90% for lette kjøretøy	Drammen kommune (DK) Viken eller SVV for tellinger	Økt piggfriandel vil redusere PM ₁₀ -konsentrasjonene vesentlig. <u>Måloppnåelsen om 90% er likevel usikker uten piggdekkavgift</u> og det er vesentlig at piggfriandelen følges opp gjennom tellinger.	Det anbefales at <u>piggdekkte tellinger gjenopptas</u> . Anslått kostnad for tellinger i Drammen er 100 000 til 150 000 NOK. En forutsetning for en høy piggfriandel er <u>godt vintervedlikehold</u> av veinettet.
2. Rengjøring og støvbinding	SVV/VF/DK	Rengjøring er et svært viktig tiltak for å redusere PM ₁₀ -konsentrasjonene, både årsmiddel og antall døgn. Støvbinding kan redusere antall døgn med høye verdier.	Dagens regime for renhold på stat- og fylkesveier i Drammen er allerede omfattende hva gjelder frekvens og omfang, og det anbefales at dette regimet opprettholdes. Men det kan jobbes <u>enda mer målrettet og systematisk</u> med å bedre rengjørings- og støvdempingsrutinene. Legge til rette for bedre samhandling og erfaringsutveksling mellom vei-eierne (SVV, VF, DK) i kommunen gjennom samarbeidsforum

Tiltak	Ansvar	Status / forventet effekt	Anbefaling / kostnad /tidsplan (når tiltaket kan innføres)
3. Redusert hastighet på E18 og FV283 (Miljøfartsgrense)	SVV/VF	Tiltaket er forventet å ha moderat til god effekt på PM ₁₀ (årsmiddel og døgnmiddel) nær veiene hvor hastigheten reduseres.	Tiltaket anbefales innført i piggdekkseasonen når produksjonen og konsentrasjonen av svevestøv er størst. Tiltaket kan innføres relativt raskt etter saksbehandling i relevante instanser, anslagsvis i 2024.
4. Økt asfaltkvalitet på fylkesveiene	VF	Tiltaket har god effekt på PM ₁₀ nær veiene hvor det legges asfalt med høyere kvalitet. Mer slitesterk asfalt kan gi økt støy.	<u>Tiltaket anbefales særlig i kombinasjon med redusert hastighet.</u> Grovere asfalttyper kan gi mer støy og dette bør utredes nærmere før asfalttypen legges. Det er planlagt asfaltering av enkelte deler av FV283 i 2024 og i den forbindelse kan denne asfalttypen legges.

Tiltak	Ansvar	Status / forventet effekt	Anbefaling / kostnad / tidsplan (når tiltaket kan innføres)
5. Reduserte utslipp fra vedfyring ved 90% rentbrennende ovner og bedre fyringsvaner.	DK	<p>Tiltaket har svær god effekt på PM_{2,5}, men også en moderat til god effekt på årsmiddel PM₁₀.</p> <p>Per i dag fyres det ca. 70-80% i nye rentbrennende ovner i Drammen. Dette anslaget er usikkert.</p> <p><u>Måloppnåelsen er usikker fordi virkemidlene er basert på informasjonskampanjer og «naturlig utskifting».</u></p>	<p>Tiltaket anbefales.</p> <p>Behov for mer kunnskap og dokumentasjon om vedfyring i Drammen. Bestille egen undersøkelse.</p> <p>Informasjon som kan føre til bedre fyringsvaner og mindre fyring på dellast («småfyring») bør iverksettes ved første fyringssesong (2023-2024) og intensiveres i perioder med høye PM_{2,5}-konsentrasjoner.</p>
6. Krav til luftkvalitet i bygge- og anleggsfasen gjennom Miljøoppfølgingsplan (MOP)	DK	<p>Potensielt god effekt på PM₁₀ i periodene med høy aktivitet og mye massetransport.</p>	<p>Tiltaket anbefales.</p> <p>Det vil typisk være entreprenør eller byggherre som er ansvarlig for å følge opp planen, men det kan være hensiktsmessig at <u>kommunen setter av midler til tilsyn med denne oppfølgingen.</u></p>

Tiltak	Ansvar	Status / forventet effekt	Anbefaling / kostnad /tidsplan (når tiltaket kan innføres)
7. Redusert trafikk ved økte kostnader for langtidsparkering	DK	Etter beregningene er det liten effekt på PM ₁₀ og PM _{2,5} .	Tiltaket kan anbefales, men vil ha bedre effekt hvis det kombineres med å innskrenke antall parkeringsplasser og også øke taksten på korttidsparkeringen.
9. Redusert trafikkvekst ved bompenger	DK	Tiltaket vil ha en god effekt på PM ₁₀ ved beregnet trafikkreduksjon både ved målestasjonene og totalt for befolkningseksposering.	<u>Tiltaket anbefales dersom trafikken vokser i betydelig grad i årene framover.</u> Merk at Drammen kommune kan ha trafikkvekst selv om nullvekstmålet oppnås. Dette er fordi nullvekst bare gjelder personbiler, og næringstrafikk og gjennomfartstrafikk er unntatt.

Tiltak	Ansvar	Status / forventet effekt	Anbefaling / kostnad / tidsplan (når tiltaket kan innføres)
8. Måling, varsling og informasjon	DK	<p>Ingen direkte effekt på luftkvaliteten, men indirekte gjennom at data går inn som beslutningsstøtte for strakstiltak mot svevestøv og varsling av befolkningen.</p> <p>Nødvendig for å verifisere overholdelse av forskriftskrav for PM₁₀, PM_{2,5} og NO₂ samt for verifisering av modellberegninger (bla. Miljødirektoratets varslingstjeneste).</p>	<p>Det anbefales at Drammen fortsetter sine målinger av luftkvalitet på to veinære og en bybakgrunnsstasjon, samt fortsetter målingene av meteorologi ved Vårveien, Gulskogen og Marienlyst.</p> <p>Det anbefales også at Bangeløkka utvides til å måle PM_{2,5} fordi beregningene indikerer at konsentrasjonene av PM_{2,5} er høyere her enn ved Vårveien.</p>